

תלמידי חכמים המלמדים... נוטלין שכרן

אגרות אשה (ו"א 3"א 2"ס' קט"ז)

בענין קבלת פרס לפרנסתם מהכוללים כדי שיוכלו להתגדל בתורה ט"ז אלו תשכ"ד. מע"כ ידידי מר אהרן יהושע דאראבנער שליט"א.

הנה בדבר ת"ח הרוצים להתעסק בתורה ולהחכים בה בידיעת התורה בכמותה ואיכותה ונהנים לפרנסתם ממה שנוטלים פרס בכוללים וכן הרבנים הנוטלים פרס והמלמדים עם תלמידים וראשי הישיבות הנוטלים פרס לפרנסתם אם שפיר עבדי או שיש מה להרהר אחר זה ויהיה מדת חסידות שלא להתפרנס מזה אלא ממעשה ידיו. הנה ודאי שפיר עבדי דכן איפסק ברמ"א יו"ד סימן רמ"ו סעיף כ"א שאפילו בריא מותר ומותר לחכם ולתלמידיו לקבל הספקות מן הנותנים כדי להחזיק ידי לומדי תורה שעיי"ז יכולין לעסוק בתורה בריחוק. והשי"ך סק"כ הביא אף מהכ"מ שפסק כן אפילו אם נימא שאין כן דעת הרמב"ם משום שכל חכמי ישראל קודם זמן רבנו ואחריו נוהגין ליטול שכרם מהצבור, ואף אם לדינא הלכה כרמב"ם הסכימו כן חכמי הדורות משום עת לעשות לה' הפרו תורתך שאילו לא היה פרנסת הלומדים והמלמדים מצויה לא היו יכולין לטרוח בתורה כראוי והיתה התורה משתכחת מישראל ובהיותה מצויה יוכלו לעסוק ויגדיל תורה ויאדיר והוא לשון הכ"מ בפ"ג מת"ת ה"י בסופו. וכן הביא ממנהרש"ל שכתב ואמת שאם לא כן כבר היתה בטלה תורה מישראל כי א"א לכל אדם לעסוק בתורה ולהחכים בה וגם להתפרנס ממעשה ידיו, ומסיק יותר דעון הוא בידו

אם לא יקבל מאחרים אפילו יודע חכמה ומלאכה שיוכל ליגע בה ולהרויח כדי לפרנס את ביתו בוז יבזו לו באהבת התורה ולומדיה כי א"א שיבטל מלמודו עיי"ש, ולכן הוא דין ברור ופשוט שנתקבל בכל הדורות אם מדינא אם מתקנה דעת לעשות לה' הפרו תורתך שמותר לעסוק בתורה ולהתפרנס מקבלת פרס או ממה שהוא מלמד תורה לאחרים או שהוא רב ומורה הוראה, ואין להמנע מזה אפילו ממדת חסידות. ואני אומר כי אלו המתחסדים מצד שיטת הרמב"ם הוא בעצת היצה"ר כדי שיפסיק מללמוד ויעסוק במלאכה ובמסחר וכדומה עד שלבסוף הם שוכחים אף המקצת שכבר למדו ואינו מניחם אף לקבוע זמן קצר לת"ת, כי אם הראשונים כמלאכים אמרו שא"א לעסוק בתורה ולהחכים בה כשיעשה מלאכה להתפרנס ממעשה ידיו, כ"ש בדורנו דור יתמא דיתמי וגם אין לנו הנשים צדקניות שירצו לסבול עוני ודחקות כבדורותם, שודאי א"א לשום אדם להתגאות ולומר שהוא יכול לעשות מלאכה ולהחכים בתורה. לכן לא יעלה על מחשבתך עצת היצה"ר שיש בקבלת פרס דלומדים בכוללים ופרס דרבנים ומלמדים וראשי ישיבה איזה חטא וחסרון מדת חסידות, שהוא רק להסית לפרוש מן התורה. ומי יתן והיו נמצאים אנשים מתנדבים לפרנס הרבה ת"ח היו מתרבים בני תורה גדולי ישראל ובעלי הוראה כרצון השי"ת שאין לו בעולמו אלא ד' אמות של הלכה.

ידידו מברכו בכוח"ט,

משה פיינשטיין

מגיהי ספרים שבירושלים היו נוטלין שכרן מתרומת הלשכה

אגרות אשה (ו"א 3"א 2"ס' קט"ז)

והנה אמרו כתובות ק"ז א' דמגיהי ספרים שבירושלים היו נוטלין שכרן מתה"ל ועוד אמרו שם ק"ה א' דב' דיני גזרות היו נוטלין שכרן מתה"ל, ובתו' ק"ז ב' כתבו דהיינו מתה"ל ולא ממותר משום שהן צורך הקדש, [וכן משמע בר"מ פ"ד מה' שקלים ה"ז ה"ח] ויש לעי' בשלמא מבקרי מומין ומלמדי שחיטה וקמיצה צורך הקדש הן ומתחלל הקדש על שכרן אבל מגיהי ספרים וגוזרי גזירות נהי דמצוה איכא מ"מ אין זה צורך הקדש ואפשר דמגיהי ספרים בכלל מלמדי הלכות כל עבודות שאם ישתבשו הגירסאות תכשל ההלכה, אבל מה צורך הקדש בגוזרי גזרות ואפשר דאם יורגלו בגזל יביאו מן הגזל למזבח, ומיהו אי כל הני ממותר תה"ל אתו שפיר י"ל דב"ד מתניין על המותר לשמש בו חולין כיון דכבר אין צורך הקדש בו.